

ערעור סגוריה 1676/13
ערעור תביעה 1670/13

בית המשפט הצבאי לערעורים

בפני כב' הנשיא: אל"ם נתנאל בנישו

המערער בתיק 1676/13 והמשיב בתיק 1670/13:

גואד מוחמד יחיא גאד אללה אלגעברי, ת"ז xxxxxxxxxxxx (חארת ג'עברי)
(באמצעות ב"כ עו"ד מחמוד ג'בארין)

נגד

המשיבה בתיק 1676/13 והמערערת בתיק 1670/13:

התביעה הצבאית (באמצעות ב"כ סרן אלי ציטרון)

ערעורים על החלטות ביהמ"ש הצבאי בעופר (בפני כב' השופטת סא"ל דליה קאופמן וכב' השופט
רס"ן שמעון אשואל)
בתיק מס' 1107/13 מימים 29.4.13, 26.5.13.
(הערעורים נדחו)

תאריך הישיבה: 9 ביולי 2013, ב' באב התשע"ג.

חקיקה שאוזכרה:

[צו בדבר הוראות ביטחון \[נוסח משולב\] \(יהודה והשומרון\) \(מס' 1651\), תש"ע-2009: סע' 60, 287](#)
[תקנות ההגנה \(שעת-חירום\), 1945: סע' 120](#)

החלטה

מונחים בפניי שני ערעורים הקשורים לאספקטים שונים של הביקורת השיפוטית על צו מעצר
מנהלי שהוצא נגד המערער, לפיו ייעצר החל מיום 30.6.13 ועד ליום 27.9.13.

בעוד ערעור הסנגוריה עוסק ישירות בהחלטת בית המשפט (כב' השופט רס"ן אשואל) לאשר את הצו האמור, ערעור התביעה נוגע לסוגיה העקרונית של סמכות שופט הדין בביקורת שיפוטית על מעצר מנהלי להורות על החזרת תפוסים.

נציין כבר כעת כי הצדדים ביקשו לאחד את הדיונים בערעורים הנ"ל, בקשה לה נעתרת.

ערעור הסנגוריה

בערעור הסנגור מעלה מספר טענות. ראשית, טוען הסנגור כי במהלך החקירה עומת המערער עם חשד לקבלת כספי חמאס, לה נתן הסברים. בנסיבות אלה, ומשהחקירה לא העלתה דבר נגד המערער, סבור הסנגור כי לא היה מקום להורות על מעצרו המנהלי. עוד מציין הסנגור כי מרשו תוחקר פעמיים בסוף שנת 2012, ארבע חודשים לפני מעצרו, כך שבית המשפט נדרש לבדוק מה השתנה בתקופה קצרה זו שהצריך את מעצרו המנהלי של המערער. על כך מוסיף וטוען הסנגור כי על בית המשפט לבחון היטב האם שיוכו של המערער לחמאס אינו נובע מעברו ו"מהשם שיצא לו" בסביבה בה הוא חי. לבסוף, טוען הסנגור כי אם אכן עמד המערער בקשר עם אגודת צדקה, הרי שהיום אגודות אלה מפוקחות באופן מלא על ידי הרשות הפלסטינית, כך שפעילות במסגרת זו אינה מלמדת על מסוכנות.

התביעה הצבאית ביקשה לדחות את ערעורו של הסנגור. לטעמה, החלטת בית משפט קמא מבוססת כדבעי על מידע מודיעיני עדכני ממנו נובעת מסוכנות המערער.

ערעור התביעה

בערעורה תוקפת התביעה הצבאית את החלטתה של כב' השופטת סא"ל קאופמן בתיק זה ובתיקים אחרים בנוגע לחפצים שנתפסו אגב מעצרו של עצורים מנהליים. לדעת התביעה הצבאית, סמכות בית המשפט לעניינים מנהליים מצטמצמת לאשר פורט [בסעיף 287 לצו בדבר הוראות ביטחון \[נוסח משולב\]](#), תש"ע – 2009, היינו קיום ביקורת שיפוטית על צו מעצר מנהלי, הא ותו לא. על כן, לדעת התביעה, קביעה בנוגע לתפוסים כאמור חורגת מהותית מהסמכות האמורה של בית המשפט לעניינים מנהליים, זאת להבדיל מהסמכות הנתונה לערכאות הפליליות של בתי המשפט הצבאיים לדון בחילוט ובשחרור תפוסים.

התביעה חוזרת ומדגישה כי הלכות בית המשפט הצבאי לערעורים בנוגע לסמכות להורות מה ייעשה בטובין לא התייחסה כלל לבית המשפט לעניינים מנהליים כמו גם לוועדות העררים, שאף בהן מכהנים שופטים צבאיים, אך פועלות בהתאם לחקיקה פרטנית ונפרדת. התביעה ציינה כי העבירה הודעה ברוח זו לפיה על הסנגור לפנות לערכאה המתאימה, קרי בית המשפט הצבאי יהודה, ועל אף זאת ראה בית המשפט לעניינים מנהליים להורות על החזרת התפוסים.

מנגד, סבור הסנגור כי לא נפל פגם בהחלטת בית המשפט להורות על החזרת התפוסים. לשיטתו, על פי קביעות בית משפט זה, הסמכות בעניין זה נתונה לכל שופט צבאי באשר הוא ובכלל האמור גם שופט הדן במעצר מנהלי. הסנגור סבור כי יש לראות את העניין כהמשך ישיר של הביקורת השיפוטית על עצם המעצר המנהלי. לבסוף, התרעם הסנגור על כך שהתביעה עשתה דין עצמי כאשר לא קיימה את החלטת בית המשפט מבלי שהתבקש עיכוב ביצוע.

למען השלמת התמונה, נציין כי בהמשך להחלטתי בתום הדיון, הודיעה התביעה הצבאית כי אין התנגדות להחזרת התפוסים במקרה הנוכחי, זאת תוך שהיא עומדת על טענתה באשר לסמכות ביהמ"ש.

סמכות להורות על אשר יעשה בתפוסים

שאלת סמכות בית משפט צבאי להורות על אשר יעשה בתפוסים עלתה באופנים שונים במספר החלטות ופסקי דין. כך בעניין [כרשאן \(עד"י 2768/09 כרשאן נ' התוב"ץ](#) (פורסם בנבו, 22.10.09), בעניין [חסין \(בי"ש 1779/08 חסין נ' התוב"ץ](#) פורסם בנבו, 21.11.10), בעניין [אבו עלאן \(ע" 3443/09 התוב"ץ נ' אבו עלאן](#) (פורסם בנבו, 6.10.10) ולאחרונה שוב בעניין [חסין \(עד"י 2169/12 חסין נ' התוב"ץ](#) (פורסם בנבו, 18.12.12).

מכלל ההחלטות האמורות עלה כי לבתי המשפט הצבאיים באיו"ש סמכות להורות מה יעשה בתפוסים שנתפסו הן במסגרת חקירה פלילית ([סעיף 60](#) לצו בדבר הוראות ביטחון) והן מתוך מטרה עתידים להורות על חילוט מנהלי של הרכוש. ([סעיף 120 לתקנות ההגנה \(שעת חירום\)](#), 1945). סמכות זו משתרעת הן על השלב שלאחר מתן גזר דין או החלטת חילוט, והן על השלבים המוקדמים יותר של ההליך.

וכך סוכמו הדברים:

"המסקנה המתבקשת הינה כי לבית המשפט הצבאי ישנה סמכות לדון בהשגות של תושבי האזור על החלטות של המפקד הצבאי שעניינן "החרמות" בהתאם לתקנות ההגנה. מסקנה זו נובעת מלשונה של תקנה 147א, וכן מהחזקה הפרשנית לפיה יש לפרש דבר חקיקה כמעניק זכות גישה לערכאות, לנוכח חשיבותה העליונה של זכות זו. טעמים מעשיים מצדיקים אף הם העברת הדיונים בנושא לבתי המשפט הצבאיים, שנגישים יותר וזמינים יותר לתושבי האזור. לפיכך, אני קובע כי לבית המשפט הצבאי הייתה סמכות לדון לגופו של עניין בהשגת המערער על החלטת המפקד הצבאי" (עד"י 2169/12 בעניין חסין לעיל).

וכן:

"סמכותו של בית המשפט לפי סעיף 80 אינה מוגבלת רק לשלב החילוט שלאחר הרשעה, אלא היא משתרעת גם על שלב המשמורת שלפני נקיטת

**הליכים פליליים, ביחס לסמכויות שמוקנות למפקד הצבאי בסעיף 80 לצו"
(פרשת אבו עלאן).**

על רקע האמור, ומשלא סויגה הסמכות השיפוטית בסוגיה זו לערכאה פלילית בלבד, במצב החקיקה כיום, יש לקבוע כי גם לשופט צבאי הדין בביקורת על צו מעצר מנהלי מוקנית סמכות, אגב הדיון, לתת הוראות באשר לגורלם של חפצים שנתפסו בעת מעצרו של העצור.

יחד עם זאת, סבורני כי במישור המנהל השיפוטי התקין קיימת עדיפות לכך שבקשות שחרור של תפוסים יוגשו כולן לערכאות הפליליות הרלוונטיות. למסקנה זו מגיע אני בראש ובראשונה לאור העובדה כי חלק נכבד מהרכוש המדובר נתפס במסגרת הסמכויות הפליליות המוקנית לחיילי צה"ל, ולעיתים קרובות במסגרת חקירה פלילית המתנהלת נגד העצור. בנסיבות אלה, נראה כי הערכאה הפלילית היא בעלת הזיקה הישירה והמהותית יותר לעניין.

זאת ועוד, לטעמי ערכאה זו אף מתאימה יותר לבירור סוגיות עובדתיות הדרושות לעיתים לשם קביעת גורלם של תפוסים. גם מן הטעם האמור, ועל אף שנתונה סמכות לכל שופט הדין במעצר מנהלי ליתן הוראות גם בנוגע לתפוסים, נראה כי ראוי לרכז את הטיפול בסוגיות אלה תחת מטריית הערכאות הפליליות.

נוכח האמור, סבורני כי יש לדחות את ערעור התביעה הצבאית במישור העקרוני, תוך קביעה כי בית משפט קמא לא חרג מסמכותו כאשר הורה על אשר ייעשה ברכוש שנתפס בעת מעצרו של המערער.

עם זאת, יש לקבוע כהחלטה שבסדרי מנהל כי להבא בקשות בעניין החזרת תפוסים יוגשו כולן לערכאות הפליליות הרלוונטיות, בית המשפט הצבאי יהודה ובית המשפט הצבאי שומרון.

מכל מקום, בענייננו גם התביעה הצבאית מסכימה להחזרת הרכוש.

לנוכח כלל האמור, הנני מורה לתביעה למלא אחר הוראת ביהמ"ש קמא ולהחזיר ללא דיחוי למערער או לבא כוחו את הרכוש המדובר.

הערעור על אישור המעצר

בחנתי את המידע המודיעיני שעמד בבסיס ההחלטה להורות על מעצרו המנהלי של המערער.

המידע האמור מבסס ללא ספק את קביעת המפקד הצבאי כי קיים הכרח להורות על המעצר לאור טעמי ביטחון החלטיים. המידע, אשר התקבל ממקורות מגוונים, על פני רצף זמן, מלמד על פעילות ארגונית ענפה של המערער במסגרת ארגון החמאס, תוך זיקה מסוימת לפעילות צבאית. עוד ניכרת עליית מדרגה בפעילותו של המערער בתקופה הסמוכה למעצרו, עובדה אשר יכולה לתת מענה לתהיותיו של הסנגור מדוע המערער לא נעצר מוקדם יותר. על כל אלה, יש להוסיף את הערכת גורמי הביטחון באשר למצב הביטחוני באזור מגוריו של המערער.

עוד נציין, ברקע הדברים, את העבר המשמעותי של המערער, שעל אף מעצרים ומאסרים קודמים לא נירתע מלחזור לסורו.

זאת ועוד, גם אם החקירה לא הניבה ראיות פליליות המאפשרות את העמדתו לדין של המערער, הרי שבידי הרשויות ראיות מנהליות חד משמעיות לאמור לעיל, ראיות אשר בכוחן לשמש תשתית ראייתית ברמה הוודאית הדרושה בהליך זה של מעצר מנהלי.

נדגיש, בעקבות טענת הסנגור, כי מעשי המערער אינם מסתכמים בפעילות במסגרת אגודת צדקה, אלא כוללים כאמור פעילות ענפה ומשמעותית בתחומים שונים הקשורים לארגון החמאס.

בנסיבות אלה, נחה דעתי כי החלטת ביהמ"ש קמא לאשר את מעצרו המנהלי של המערער מבוססת כדבעי. על כן, אין לי אלא לדחות את ערעור הסנגוריה.

סוף דבר

ערעורי הצדדים נדחים.

התביעה תפעל להחזרת הרכוש שנתפס מהמערער כאמור.

ניתנה היום, 4 באוגוסט 2013, כ"ח באב התשע"ג, בלשכה. מזכירות ביהמ"ש תעביר העתק החלטה זו לידי הצדדים.

נשיא

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, תיקיה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

נתנאל בנישו 54678313-1676/13
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה